

lig de bekendte Skoleanordninger af 29. Juli 1814 — for Købstæderne, for Landet og for København — gav et nyt Grundlag for den danske Skoles Liv og Virksomhed, der har været gældende siden da og delvis endnu bestaar.

Lovene af 2. Maj 1855, 8. Marts 1856 og 30. September 1864 ændrede paa enkelte Punkter Anordningernes Bestemmelser, men det var dog først Loven af 24. Marts 1899, der gav nye Regler for Folkeskolens Ordning paa de for denne betydningsfuldeste Omraader, og denne Lov, saaledes som den blev ændret ved den nugældende Lov af 29. Marts 1904, er derfor den tredie omfattende Folkeskolelov, der er udstedt, men dog ikke mere omfattende, end at Anordningerne af 1814 blev ved at bestaa paa alle Punkter, hvor den senere Lovgivning ikke har givet ny, ændrede Regler.

Nærværende Lovforslag — den fjerde Folkeskolelov — bygger paa samme Maade paa Anordningen af 1814, der ikke i sin Helhed foreslaas ophævet; naar man har anset det for rigtigt at undlade dette, er det dels, fordi dette udmærkede Lovarbejde paa saa mange Punkter bærer Præg af Forudseenhed og sund Sans, at det er tiltalende at lade det bestaa som Grundlaget for dansk Skolelovgivning, som det har været det i over et Aarhundrede, og dels fordi nærværende Lov bør begrænses til at omfatte selve Skolens Undervisning og Ordning og Reglerne om Undervisningspligten, men ikke optage Bestemmelser om Skolebygninger m. v., med Hensyn til hvilke Anordningen af 1814 endnu danner Grundlaget, lige saa lidt som der i nærværende Lov gives Regler for de kirkelige Forretninger, som paa Anordningens Udstedelsestid overalt var forbundne med Lærerebøderne, og som endnu paa mange Steder er knyttede til disse; med Hensyn til disse kirkelige Forretninger er Anordningen af 1814 og de dertil knyttede Aktstykker endnu paa mange Punkter vejledende.

Nærværende Lovforslag har som Grundlag de af den ved Lov af 21. Februar 1919 nedsatte store Skolekommission i Betænkningen af 1923 stillede Forslag, selv om intet af disse er fulgt i sin Helhed.

Ligesom den store Skolekommission bygger Lovforslaget paa det Grundsynspunkt, at Folkeskolen som den betydningsfuldeste af alle Skoleformer skal have sit Maal i sig selv. Den ved Loven af 24. April 1903 indførte Enhedsskoleordning har imidlertid fæstnet sig saa stærkt og udgør i en saadan Grad et af alle anerkendt og værdsat Hovedprincip i dansk Skolelovgivning, at

Hensynet til Opretholdelsen af dette Princip har maattet præge ogsaa dette Lovforslag. Man skal i saa Henseende henvise til de Bestræbelser, der særlig i de sidste Aar har været fremme for i Købstæderne at skabe en Parallel til Mellemkolen i Sammenhæng med Folkeskolen og tagende Sigte paa Erhvervslivet og at føre denne Retning af Folkeskolen igennem til en Afslutning, der for de Børn, der ikke ønsker Mellemkoleeksamen, kan danne en tilsvarende Afslutning paa deres Skolegang. I Overensstemmelse hermed har man ved nærværende Lov foreslaaet, at den nuværende Mellem-skole, der nu paa saa mange Steder udgør en Del af den kommunale købstadordnede Skole, skal være en Del af Folkeskolen, men at der altid, naar Folkeskolen omfatter en Mellemkoleafdeling efter Lov af 24. April 1903, som Modstykke til denne skal findes en anden ogsaa 4-aarig Mellemkoleafdeling, beregnet paa de Børn, for hvilke Mellemkolen i den hidtidige Form ikke passer.

I Overensstemmelse med, at den højere Skole nu, byggende paa 4 Aars Undervisning i Folkeskolen, begynder med en 4-aarig Mellemkole, skal Hovedtypen af den fremtidige Folkeskole i Købstæderne deles i en 4-aarig Grundskole, der leder dels til Mellemkolen i dens hidtidige Form, dels til en ny Mellemkole — den eksamensfri Mellemkole.

Ved Siden af denne Form for den købstadordnede Skole skal der som hidtil kunne findes en 7-aarig Købstadskole, delt i en 4-aarig Grundskole og en 3-aarig Hovedskole. Denne Skole tager ikke Sigte paa tillige at give Eksamensskoleundervisning. Det er heller ikke nødvendigt, at en købstadordnet Skole, der er delt i en 4-aarig Grundskole og en 4-aarig Mellemkole, giver Eksamensskoleundervisning, idet den eksamensfri Mellemkole meget vel kan staa alene uden Eksamensskoleafdeling; derimod kræver en Eksamensskoleafdeling altid som sit Modstykke en eksamensfri Mellemkole.

Da Undervisningspligten kun gaar til det fyldte 14de Aar, vil Deltagelse i Undervisningen i Mellemkolens sidste Aar altid være frivillig; dette har ikke hidtil voldt saadanne Vanskeligheder med Hensyn til Eksamensskoler, at der ikke har været et tilstrækkeligt Elevtal til, at 4de Mellemkoleklasse har kunnet gennemføres. For den eksamensfri Mellemkole kan man imidlertid ikke overse, om denne Omstændighed ikke kan føre til et saa ringe Elevtal, at det ikke vil være rimeligt at opretholde